

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Пономарьова О. А.,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій розширив і змінив освітнє середовище, надавши педагогам нові можливості їх використання на всіх рівнях освіти для вирішення найрізноманітніших педагогічних завдань. Однією з сучасних освітніх технологій є змішане навчання (blended learning), підґрунтям якого є концепція об'єднання аудиторної роботи, електронного та дистанційного навчання, щоб забезпечити потенційно кращий досвід викладання та навчання [3, с. 207].

Поняття змішаного навчання науковці розглядають як:

- поєднання навчальних методик (суміщення онлайн- та очного навчання);
- освітній підхід, який поєднує навчання за участі вчителя (віч-на-віч) з онлайн-навчанням і передбачає елементи самостійного контролю студентом способу, часу, місця і темпу навчання;
- діапазон можливостей, представлених шляхом об'єднання Інтернету та електронних засобів масової інформації, з формами, які вимагають фізичної присутності в аудиторії викладача і студентів;
- систему навчання, яка базується на комбінації очного навчання та навчання за допомогою комп'ютерних засобів [4] тощо.

Отже, змішане навчання – це поєднання онлайн-середовища з традиційним аудиторним навчанням, метою якого є реалізувати переваги цих двох середовищ та забезпечити різноманітні форми роботи студентів.

У якості основних складових моделі змішаного навчання виділяють такі компоненти: 1) очне навчання (face-to-face), яке є традиційним форматом аудиторних занять; 2) самостійне навчання (self-study learning), тобто самостійна робота студентів: пошук, вивчення і аналіз матеріалів (найчастіше в мережі Інтернет) згідно з планом, складеним викладачем; 3) спільне навчання онлайн (online collaborative learning), при якому студенти та викладачі працюють з використанням онлайн ресурсів, онлайн технологій тощо [2].

Основою змішаного навчання є технологія «перевернутого класу» (flipped classroom), суть якої полягає в перестановці головних етапів навчального процесу. Вивчення теоретичного матеріалу здійснюється студентами самостійно за допомогою перегляду відеолекцій, записаних викладачем або взятих з інших джерел, натомість аудиторна робота присвячена виконанню практичних завдань і обговоренню найбільш важливих питань під керівництвом викладача [1]. Контроль засвоєння матеріалу може здійснюватися як самостійно студентами в електронному середовищі (наприклад, тести для самоконтролю, відповіді на питання після перегляду відеолекцій), так і в процесі аудиторної роботи під контролем викладача.

Технологія «перевернутого класу» є найбільш прийнятною і актуальною для використання у навчальному процесі з іноземної мови, так як в умовах обмеженої кількості годин, відведених на вивчення дисципліни, акцент зміщується на розвиток комунікативних умінь студентів. Формування та вдосконалення цих умінь відбувається під час міжособистісного спілкування студентів на аудиторних заняттях і під час самостійної роботи в електронному середовищі за участю в вебінарах, онлайн конференціях, форумах і групових дискусіях. Крім того, робота в електронному освітньому середовищі допомагає студентам подолати психологічний бар'єр, почуття невпевненості і дискомфорту, що можуть виникати під час аудиторної роботи, коли студент порівнює себе з іншими учасниками навчального процесу, які мають більш високий рівень володіння іноземною мовою. Дослідження підтверджують, що, працюючи перед монітором комп'ютера, у студентів знижується рівень стресу і тривоги, підвищується їхня впевненість і самооцінка, а це позитивним чином позначається на їх участі у групових дискусіях і дебатах. Важливим є також те, що підвищується ефективність традиційних аудиторних занять, так як аудиторні години використовуються не для пояснення теоретичного матеріалу, який студенти можуть вивчити самостійно з використанням електронних освітніх ресурсів, а для виконання творчих завдань, участі в проектній діяльності та обговорення важливих професійно значущих питань.

Отже, основними перевагами змішаного навчання є такі: можливість засвоїти необхідні знання та вміння в зручному форматі; різноманітність дидактичних підходів; покращення якості навчання (зокрема за рахунок використання більш ефективних електронних засобів навчання); інтеграція онлайн-ового і офлайн-ового навчально-методичного контенту; пріоритет самостійної діяльності студента; активна соціальна взаємодія студентів між собою і з викладачем; практично постійна доступність викладача; забезпечення індивідуальної підтримки навчальної діяльності кожного студента. Крім того, активна участь студентів у вебінарах, онлайн-конференціях, обговореннях на форумах і групових дискусіях сприяє посиленню їхньої навчальної активності та розвитку комунікативних умінь. Різноманітність електронних ресурсів, представлених у вигляді аудіо, відео, флеш-презентацій, образотворчої наочності, підвищує мотивацію студентів до вивчення іноземної мови.

Література

1. Велединская С. Б., Дорофеева М. Ю. Смешанное обучение: секреты эффективности // Высшее образование сегодня, 2014. – №8. – С. 8–13.
2. Куркан Н. В. Эффективность смешанного обучения при обучении иностранному языку в условиях современного образования // Молодой ученый. – 2015. – №5. – С. 488–491.
3. Blended learning in English language teaching: course design and implementation / edited by B. Tomlinson, C. Whittaker. – London: British Council, 2013. – 258 p.
4. Bonk C. J., Graham C. R. Handbook of blended learning: Global Perspectives, local designs. – San Francisco, CA: Pfeiffer Publishing, 2006. – 624 p.